

שאלות ותשובות לשינון וחזרה
מאת הרב **משה טרכטמן** שליט"א

תלמודו בידו

דף פח עמוד א

- א] יתום שיש לו שני אפוטרופסים וכל אחד מהם מינהו על פסחו, מאיזה יאכל ומדוע ?
- ב] האם יכול אדם למנות את בני ביתו על פסחו שלא מרצונם ?
- ג] שני שותפים בעבד כנעני וכל אחד מהם מינהו על פסחו, מאיזה יאכל ?
- ד] חצי עבד וחצי בן חורין האם הוא עובד לרבו ?
- ה] חצי עבד וחצי בן חורין, מאיזה קרבן פסח יאכל ?

- א] הדין: יאכל מאיזה קרבן שירצה.
הטעם: 1. יש ברירה, וכשאוכל מאחד מהם מתברר למפרע שרצה בו בשעת השחיטה.
2. "שה לבית" מלמד שאדם ממנה את בני ביתו שלא מדעתם.
- ב] יכול למנות: בנו ובתו הקטנים, כיון שמוטל עליו לחנכם למצוות. וכן עבדו ושפחתו הכנענים, כיון שסמוכים על שלחנו והם ברשותו. אינו יכול: אשתו, בנו ובתו הגדולים, עבדו ושפחתו העברים. שאין מוטל עליו לחנכם ורשאים למחות שאינם רוצים לצאת בשלו, או לשחוט עבור עצמם. אך אם לא מחו, מניחים שרוצים שישחט עבורם.
- ג] אינם מקפידים זה על זה: העבד אוכל מאיזה קרבן שירצה. מקפידים זה על זה שלא יאכל משל רבו השני: אינו אוכל לא מזה ולא מזה. שאין לשני זכות למנות את חצי העבד השייך לחברו על קרבנו.
- ד] בית שמאי: תקנו שכופים את רבו לשחררו, והעבד יכתוב לו שטר חוב על חצי דמיו. הואיל ואינו יכול לישא שפחה [מפני שחציו בן חורין], ולא בת חורין. בית הלל: עובד לרבו יום אחד, ולעצמו יום אחד. אך חזרו להורות כבית שמאי.
- ה] מעיקר הדין: לא יאכל משל רבו, ולא משל עצמו [שאין חצי העבדות נמשך אחר דעתו]. אחר התקנה: אוכל משל עצמו, הואיל וכופים את רבו לשחררו, הרי הוא כבן חורין.